

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ В УКРАЇНІ – 2010

ОГЛЯД СИТУАЦІЇ

Тенденції:

Представництво Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні відмічає зростання кількості виявлених осіб, постраждалих від торгівлі людьми протягом останнього року: з 773 осіб у 2009 році до 1085 осіб у 2010 році. Серед основних причин, що сприяли такій тенденції, називають наслідки світової економічної кризи. Крім того, - робота по вдосконаленню співпраці між МОМ, партнерськими громадськими організаціями та державними установами України дала свої результати, що сприяло своєчасній ідентифікації людей, які потребують допомоги як постраждалі від торгівлі людьми.

Серед усіх виявлених у 2010 р. постраждалих, більшість вивозилися до Російської Федерації та Польщі, половина з яких експлуатувалися у примусовій праці.

Крім того кількість виявлених випадків експлуатації українських громадян в межах країни (без перетину кордону), також зростала протягом останнього року і становила 10% від усіх випадків, виявлених в 2010 році у порівнянні з 3% у 2009 році.

На фоні зростання кількості випадків торгівлі людьми з метою експлуатації у примусовій праці (будівництво, або сільське господарство), випадки торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації мали стійку тенденцію до зменшення, яка спостерігалася протягом останніх кількох років, як в Україні, так і на міжнародному рівні.

Завдяки зусиллям партнерських громадських організацій на регіональному рівні, число виявлених постраждалих осіб чоловічої статі у 2010 році зросло до 36% (в порівнянні з 23% в 2009 році) від загальної кількості осіб, які отримували допомогу МОМ, як постраждалі від торгівлі людьми.

Ще одна тенденція 2010 року, яка відмічається фахівцями МОМ, - це зростання випадків сексуального насильства та сексуальної експлуатації жінок, які опинилися в ситуації примусової праці.

В результаті мобілізації зусиль та налагодження співпраці з державними притулками для дітей, інтернатами та приймальниками-розподільниками для неповнолітніх, відмічалось зростання кількості виявлених дітей, постраждалих від торгівлі людьми. У 2010 р. було виявлено та надано допомогу 123 неповнолітнім (у порівнянні з 47 у 2009), 60% із них – дівчата. 47% від загальної кількості постраждалих дітей експлуатувалися у сфері примусового жебрацтва, 33% у сфері комерційного сексу та 12% у примусовій праці. Переважна більшість з них експлуатувалися в Україні (65%) та Російській Федерації (31%). Часто діти були продані чи передані в злочинні руки самими батьками або опікунами. В деяких випадках діти вулиці вербувалися та експлуатувалися їхніми однолітками.

У 2010 р. вперше у такому значному масштабі правоохоронні органи України виявили постраждалих від злочинних дій транснаціонального злочинного угруповання, яке займалося торгівлею людьми з метою вилучення органів. 25 із них були передані для отримання допомоги в рамках програм МОМ. Більшість постраждалих – це молоді чоловіки, вихідці з України, Молдови, Узбекистану та Білорусії, які опинилися у складних життєвих обставинах. Вербування відбувалося за допомогою реклами в Інтернеті або через особисті контакти. Вербувальники вводили жертв в оману, переконуючи їх у тому, що подібні комерційні операції з трансплантації нирки є законними, підписуючи, інколи, з ними навіть договір. Зазвичай злочинці виплачували узгоджену суму і надавали необхідну медичну допомогу перед вилученням органу, проте лише в поодиноких випадках забезпечувався медичний супровід після операції.

Аналіз історій постраждалих, які звернулися по допомогу в МОМ, свідчать про те, що вербування здебільшого відбувається неформальним шляхом, переважно через особисті контакти. Торгівля людьми і надалі носить прихований характер, злочинці змінюють свої підходи, менше застосовуючи фізичне насильство та частіше вдаючись до психологічних маніпуляцій. Щоб людина не вважала себе постражданою і не зверталася по допомогу, торгівці людьми інколи виплачують невелику винагороду до або після експлуатації, залишаючи своїм жертвам певну свободу пересування під час експлуатації.

Групи ризику

Згідно з даними МОМ, у 2010 р. від торгівлі людьми переважно постраждали особи, які втратили роботу або інші надійні джерела доходу внаслідок світової фінансової кризи. Безперспективність працевлаштування у своєму рідному місті (чи регіоні) змусила їх шукати заробітки закордоном. Жінки старшого віку, які повертаються на ринок праці після тривалого часу по догляді за дітьми, все більше ризикують потрапити до тенет трудової експлуатації.

Діти з сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, які виховуються у державних установах (інтернати та сиротинці), знаходяться в групі ризику бути проданими з метою примусового жебрацтва, комерційного сексу та для залучення у виготовлення порнографії. Такий ризик для них залишається навіть після досягнення повноліття.

Протягом 2000-2010 рр. в рамках Програм протидії торгівлі людьми, Представництво МОМ та партнерські громадські організації в Україні надали допомогу 7,434 особам, які потерпіли від торгівлі людьми в 60-ти різних країнах світу.

За подальшою інформацією звертайтеся до Рут Крчмар rkrcmar@iom.int